

Aan

Minister

nota

Beslisnota versturen kamerbrief met betrekking
tot het Onderzoek Klein Vaarbewijs

TER BESLISSING

Datum

26 maart 2026

Onze referentie

IENW/BSK-2026/48034

Opgesteld door

DG Luchtvaart en Maritieme
Zaken

Dir. Maritieme Zaken

Afd. Binnenvaart en

Vaarwegen

Beslistermijn

02-04-2026

Bijlage(n)

2

Aanleiding

Het Ministerie heeft een onderzoek laten uitvoeren naar het Klein Vaarbewijs (hierna: KVB) in relatie tot de ontwikkelingen in het vaarbeeld en de nautische veiligheid. De bijgevoegde Kamerbrief informeert de Kamer over de uitkomsten van het onderzoek.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de inhoud van de brief en het ondertekenen en versturen van de brief aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- Aanleiding van het onderzoek zijn de ontwikkelingen in de nautische veiligheid, waaronder een stijgende lijn in incidenten waarbij recreatievaart betrokken is en veranderingen in het verkeersbeeld op de binnenwateren door schaalvergroting van beroepsvaart en een veranderende samenstelling van de recreatievaartvloot.
- Het onderzoek heeft het huidige verkeersbeeld op het water in kaart gebracht. Ook zijn ervaringen en inzichten van gebruikers en stakeholders over het KVB en de veiligheid op de binnenwateren onderzocht.
- Het onderzoek laat zien dat gebruikers ervaren dat het KVB onvoldoende aansluit op de situatie op de binnenwateren. Uit het onderzoek blijkt draagvlak voor een meer praktijkgerichte inrichting van het KVB. Dit zou kunnen via aanpassingen aan het theoretisch examen, dan wel via het invoeren van een praktijkexamen. Ook het aanpassen van de minimumeisen voor het KVB, zoals lengte, snelheid of type schip is onderzocht. Stakeholders, waaronder HISWA-RECRON, het Centraal Bureau voor de Rijvaardigheid (hierna CBR), Havenbedrijven Amsterdam en Rotterdam en het Watersportverbond geven echter ook aan dat het introduceren van praktijktoetsing of het aanpassen van de minimumeisen stuit op aanzienlijke praktische knelpunten.
- Het onderzoek en de verdere beschikbare informatie geven op dit moment geen aanleiding om ingrijpende wijzigingen aan te brengen aan het KVB. Het Ministerie is op basis van het onderzoek niet overtuigd dat het wijzigen van de eisen aan de vaarbewijsplicht (zoals lengte, snelheid, leeftijd schipper e.d.) of het instellen van een verplicht praktijkexamen voor alle recreatievaart een veiligheidsverhogend effect zou hebben.

- In samenwerking met het CBR wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn om het examen KVB praktijkgericht te maken om kandidaten daarmee beter voor te bereiden op situaties op het binnenwater. Dit past in het reguliere werkproces van het CBR en vergt geen extra capaciteit.
- Tot slot wordt onderzocht hoe de informatievoorziening voor recreanten over risico's, gedrag en regels op de binnenwateren kan worden verbeterd. Het ministerie treedt met het platform 'Varen doe je Samen' in overleg om te onderzoeken of en hoe voorlichting van vaarweggebruikers verbeterd kan worden.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Onze referentie
IENW/BSK-2026/48034

Krachtenveld

Voor de recreatievaartsector, onder andere vertegenwoordigd door HISWA/RECRON, Waterrecreatie Nederland en het Watersportverbond, zijn de uitkomsten van dit onderzoek van groot belang. Enerzijds vanwege de onderstreepte noodzaak voor veilige vaarwegen voor alle gebruikers, anderzijds omdat de sector geen voorstander is van het instellen van een praktijkexamen. Een praktijkexamen wordt door de sector gezien als een onredelijk verzwarende maatregel die ten koste gaat van de toegankelijkheid van het KVB.

Het CBR heeft als examinerende organisatie informatie geleverd over de examinering van het KVB en de haalbaarheid van wijzigingen aan dit examen. Het CBR benadrukt daarbij ook dat het KVB zich kenmerkt door toegankelijkheid. Wel geeft het CBR aan dat een gedegen voorbereiding op het examen over een langere periode resulteert in een hoger kennisniveau. Rijkswaterstaat heeft als vaarwegbeheerder van de Rijksvaarwegen een relevant belang bij de veiligheid op de binnenwateren en heeft vanuit deze rol ervaringen en adviezen gedeeld over de haalbaarheid van eventuele maatregelen. Rijkswaterstaat geeft daarbij aan dat de voorgestelde verzwarende maatregelen vooral op praktische bezwaren stuiten in de uitvoering en handhaafbaarheid.

In oktober 2025 heeft het Ministerie een klankbordgroep georganiseerd met het onderzoeksbureau en stakeholders uit de sector, over de eerste uitkomsten van het onderzoek. De partijen hebben aangegeven de conclusies van het onderzoek te onderschrijven. De sector heeft daarnaast opgeroepen om zoveel mogelijk in te zetten op laagdrempelige ingrepen met een groot effect, zoals bijvoorbeeld een goede informatievoorziening en voorlichting van vaarweggebruikers, waarbij in het bijzonder in het vaarseizoen informatie wordt verstrekt aan recreanten op het water. Het Ministerie heeft tijdens deze bijeenkomst aangegeven te gaan onderzoeken of en welke haalbare, handhaafbare en uitvoerbare ingrepen nodig zijn.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing

Toelichting

Politieke context

In 2023 is de Kamer geïnformeerd over het Basiskwaliteitsniveau van het hoofdvaarwegennet, hierin is de eerste aankondiging gedaan van een onderzoek naar het KVB. In 2024 is het onderzoek van start gegaan. Bijgaande brief informeert de Kamer over de uitkomsten. Het doel van het onderzoek is een beeld krijgen van de verkeerssituatie op het water, de ervaringen van vaarweggebruikers

met het KVB en de wensen en inzichten ten aanzien van de toekomst. Voor het KVB is op dit moment geen aandacht in de Kamer. De Kamer heeft tijdens het CD Maritiem van 29 januari 2026 wel aandacht gevraagd voor de informatievoorziening richting de waterrecreatiesector in het kader van hinder op de vaarwegen.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Onze referentie
IENW/BSK-2026/48034

Uitvoering en gevolgen voor de maatschappij

Stakeholders, waaronder HISWA-RECRON, het CBR, Havenbedrijven Amsterdam en Rotterdam en het Watersportverbond, pleiten voor toetsing die sterker gericht is op het begrijpen en toepassen van regels in praktijksituaties. Zij geven ook aan dat het KVB geen veiligheids garanties biedt en dat veel afhangt van gedrag van gebruikers. Er wordt kritisch gekeken naar de haalbaarheid en praktische knelpunten van een praktijkexamen en eventuele geografische verplichtstelling van een KVB (bijv. op de hoofdvaarwegen). Stakeholders roepen op dat meer onderzoek nodig zou zijn om de veiligheidseffecten van het wijzigen van de minimumeisen (lengte, snelheid van het vaartuig e.d.) aan te tonen. Inzetten op betere voorlichting van gebruikers over vaarregels, kennis en gedrag wordt als kansrijker gezien.

Het examen van het KVB praktijkgericht maken heeft weinig tot geen gevolgen voor de uitvoering, aangezien dit in het reguliere verbeteringsproces van het CBR past. Voor kandidaten is het een positieve ontwikkeling, omdat zij via de examens bij het CBR beter voorbereid kunnen worden op werkelijke situaties op de Nederlandse binnenwateren, zonder dat hier extra tijd of kosten mee zijn gemoeid.

Om de informatievoorziening aan gebruikers te verbeteren wil het Ministerie in overleg treden met het platform 'Varen doe je Samen'. Dit zal een minimale invloed hebben op de uitvoering, omdat Rijkswaterstaat en I&W al goed zijn aangesloten op dit platform. Daarnaast past deze maatregel in de bredere inzet op nautische veiligheid en de maatregelen die genomen worden in het kader van het vaarseizoen. Vaarweggebruikers, van beroepsvaart tot recreanten, hebben baat bij een duidelijke informatiestroom. Zeker in het vaarseizoen wordt ook veel gebruik gemaakt van vaarwegen die niet vaarbewijsplichtig zijn en daar draagt voorlichting over vaar- en gedragsregels ook bij aan de veiligheid.

Het Ministerie overweegt wel of er aanvullende eisen zouden moeten worden gesteld aan snelvarende recreatievaart, gezien het hogere risico op (eenzijdige) incidenten en letsel bij deze doelgroep. Het Ministerie is hierover in overleg met Rijkswaterstaat.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Kamerbrief Onderzoek Klein Vaarbewijs	Brief inzake het onderzoek
03	Onderzoek Klein Vaarbewijs	Het onderzoek als uitgevoerd door het onderzoeksbureau Nestra